

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

PARENTS' PARTICIPATION IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION MANAGEMENT AT PRIVATE SCHOOLS IN BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

กนกวรรณ คงสอดทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา บรรณประสิทธิ์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในขอบข่ายงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 331 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่าหกระดับ มีความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำการทดสอบค่า t การทดสอบค่า F และวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันที่ระดับ .05

3. ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนที่สำคัญ คือ ผู้ปกครองไม่กล้าเสนอความคิดเห็นทางวิชาการเพราะคิดว่าครูเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์มากกว่า ต้องการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและจัดหาแหล่งทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การจัดการศึกษาปฐมวัย, โรงเรียนเอกชน

ABSTRACT: The purposes of this research were to examine and compare the parents' participation in early childhood education management at private schools in Buriram Primary Educational Service Area office 3 in 4 aspects : academic administration, budget administration, personnel administration, and general administration. The sample consisted of 331 early - childhood parents, selected by the Table of Krejcie & Morgan, and simple random sampling. The research instrument was the six-point-rating scale questionnaire, with the reliability of 0.98 The statistics used to analyze the data were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by the t-test and one-way analysis of variance, and Scheffe' method. The results of this research were as follows : -

1. Parents' participation in early childhood education management at private schools in Buriram Primary Educational Service Area office 3 as a whole and in each aspect was at a low level.

2. The comparison of parents' participation in early childhood education management at private schools in Buriram Primary Educational Service Area office 3 as classified by gender as a whole was not different, but by age was statistically different at .01 level and by educational at the .05 level of significance.

3. The parents had important suggestions about the parents' participation in early-childhood education management at private schools including parents unable to comments by thinking teachers had more knowledge and experiences, parents wanting to participate in

mobilization and provision of resources to support education, school personnel should be supported to improve the potential in educational management regularly and continuously, and the importance of education should be publicized to parents.

Keyword (s) : parents' participation, early - childhood education management, private schools

บทนำ การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรกเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัย บนพื้นฐานความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น อันจะนำไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป การศึกษาปฐมวัยนั้นมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล ภายใต้บริบททางวัฒนธรรม อารยธรรม และวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน (นิภาภัทร ม่วงแก้ว. 2552 : 2) ระดับปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ครอบครัวมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองมีบทบาทต่อพัฒนาการต่างๆ ของเด็กทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เด็กส่วนใหญ่จะเริ่มต้นการเรียนรู้จากที่บ้าน ซึ่งอิทธิพลส่วนใหญ่ล้วนมาจากครอบครัวหรือผู้ปกครองทั้งสิ้น ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญมากในการจัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กทั้งภายในบ้านไปจนถึงโรงเรียน (ศิริภาณี ศศิภาณูจน์. 2552 : 1)

ปัจจุบันถือได้ว่าเป็นยุคของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้การรับข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างกว้างขวาง การติดต่อสื่อสารข้ามซีกโลกเป็นไปอย่างง่ายดาย และรวดเร็วมาก ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กทั้งในทางบวก และทางลบ ประกอบกับภาวะของการแข่งขันเข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันนี้จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างก้าวหน้าทัดเทียมกับผู้อื่นและมีความสุข แต่ในสังคมปัจจุบันเรานับความรู้เป็นเรื่องสำคัญจัดแจงให้เด็กเรียนรู้แต่วิชาการของโลกภายนอกตัว แต่สิ่งที่ดูจะขาดหายโดยชัดเจน คือ เราไม่ได้จัดให้เด็กได้เรียนรู้จากธรรมชาติ และโลกของตนเอง โดยเฉพาะอารมณ์ อุปนิสัย สังคมสัมพันธ์ คุณธรรม และจริยธรรม การมุ่งพัฒนาทางด้านวัตถุโดยละเลยการพัฒนาทางด้านจิตใจ และจริยธรรมการอยู่ร่วมกันในสังคมเมื่อเด็กเติบโตขึ้นจึงก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย เช่น ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมของวัยรุ่น ปัญหาอาชญากรรม และความรุนแรงต่าง ๆ เป็นต้น (รสจณา สะแลแม. 2554 : 1-2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุไว้ให้ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชนนั้นให้จัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท ตามที่กฎหมายกำหนด (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 16) แต่ที่ผ่านมานั้นกลับพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนั้นมีลักษณะค่อนข้างกระจายไม่ไปทางเดียวกัน เพราะผู้ปกครองเด็กแต่ละคนมีความรู้ความสามารถไม่เท่ากัน ความคิดเห็นจึงแตกต่างกันออกไป ผู้ปกครองบางท่านไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะเข้ามามีส่วนร่วม จึงทำให้เข้ามาร่วมทำกิจกรรมน้อย (มนัส พุ่มเงิน. 2552 : 49-50) และยังพบอีกว่าปัญหาอุปสรรคของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย คือ การประกอบอาชีพนอกบ้านของผู้ปกครองเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดในสังคมอย่างมีความสุขก่อให้เกิดปัญหาการทอดทิ้งบุตรหลานให้อยู่ตามลำพังที่เลี้ยง ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างถูกต้อง (กิตติ กรทอง. 2552 : 1) ผู้ปกครองขาดโอกาสเข้าร่วมในการตัดสินใจ และโรงเรียนเอกชนบางโรงเรียนผู้ปกครองไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้เพราะการบริหารจัดการส่วนใหญ่ต้องอยู่ภายใต้การตัดสินใจของโรงเรียนเอง (กรองกาญจน์ เขียวชัยชรากุล. 2552 : 121)

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อจะได้เป็นสารสนเทศในการนำไปส่งเสริม และพัฒนาการมีส่วนร่วม และสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในขอบข่ายงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ และวุฒิการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 9 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2553 ประกอบด้วย จำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,274 คน ผู้วิจัยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามโรงเรียนต่างๆ และ ระดับชั้นตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการผู้ ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิง ประจักษ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้น อนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลรัตนะ อำเภอลำปลายมาศในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อหาค่าความ เชื่อมั่น จำนวน 30 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ซึ่งผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราช ภัฏบุรีรัมย์ ส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนทั้ง 9 โรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนั้นผู้วิจัยนำ แบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 331 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอเป็นตาราง แสดงจำนวนร้อยละ ประกอบคำอธิบาย

2. การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบ คำอธิบาย

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า (t-test)

4. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามอายุ และวุฒิการศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความ แตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย ผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยในการมีส่วนร่วมจากสูงไปหาค่า คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามเพศโดยรวม ผู้ปกครองทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ โดยรวม มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้ปกครองมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนก ตามวุฒิการศึกษาโดยรวม มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารงานวิชาการมีส่วน ร่วมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ส่วนใหญ่ไม่กล้าเสนอความคิดเห็นทางวิชาการเพราะคิดว่าครูเป็นผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์มากกว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณ ส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและจัดหาแหล่งทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้ปกครองส่วนใหญ่เสนอแนะว่าควรประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา

อภิปรายผล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ผลของการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ผู้ปกครองต้องทำงานหารายได้เพื่อใช้จ่ายในครอบครัว จึงส่งผลให้ไม่มีเวลว่าง ประกอบกับผู้ปกครองบางส่วนยังขาดการรับรู้ข่าวสารจากทางโรงเรียน และขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และคิดว่าตนเองไม่มีความรู้พอ ทำให้ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น และไม่กล้าเสนอแนะแนวทางใดๆซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาในการมีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เพราะไม่ได้รับแจ้งข่าวสาร รู้สึกว่าตนเองไม่พร้อมกิจกรรมที่จัดไม่น่าสนใจ ไม่ทราบความต้องการของโรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ โรงเรียนไม่ชี้แจงรายละเอียดความสำคัญของกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของกรองกาญจน์ เขิญชัยชिरากุล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ พบว่า ผู้ปกครองไม่มีเวลาเพียงพอในการอบรมเลี้ยงดูลูก ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและได้รับข่าวสารจากทางโรงเรียนน้อยและมีข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนควรเพิ่มวิธีในการสื่อสารที่หลากหลาย และส่งข่าวสารให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีการประชุมพบปะพูดคุยระหว่างผู้ปกครองกับครูประจำชั้นและควรมีการจัดกิจกรรมในวันเสาร์และอาทิตย์เพื่อให้ผู้ปกครองที่ทำงานประจำได้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น

2. ผลของการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2.1 จำแนกตามเพศโดยรวม พบว่า ผู้ปกครองทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะทั้งพ่อและแม่ต่างต้องทำงานเพื่อหารายได้จุนเจือครอบครัวด้วยกันทั้งคู่ ต่างฝ่ายต่างไม่มีเวลา หรือถ้ามีเวลาแต่ก็ไม่ตรงกับที่ทางโรงเรียนกำหนด ทำให้ไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดได้ หรือบางครั้งกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัด อาจจะไม่ตรงกับความสามารถ ความถนัด และไม่น่าสนใจพอที่จะสละเวลามาร่วมในกิจกรรมนั้นๆ จึงทำให้ผู้ปกครองไม่สนใจเข้าร่วม และอีกสาเหตุหนึ่งน่าจะเป็นเพราะผู้ปกครองทั้งเพศหญิงและเพศชายประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ทำให้มีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่างกันและอาจมีงานเร่งด่วนในหน้าที่ จึงเป็นเหตุให้บางครั้งไม่สามารถสละเวลามาร่วมกิจกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริภาณี ศศิภาณูจน์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองเพศชาย และเพศหญิง มีปัญหาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพราะมีงานเร่งด่วนในหน้าที่จึงมาร่วมในกิจกรรมไม่ได้ รู้สึกว่าตัวเองไม่มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมที่จัดไม่ตรงกับความต้องการ และไม่ตรงกับที่ความสามารถ

2.2 จำแนกตามอายุโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จะสูงกว่าช่วงอื่นๆ จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน ย่อมมีประสบการณ์การเลี้ยงดูบุตรต่างกันทั้งการอบรม เลี้ยงดูเอาใจใส่ดูแล ทั้งนี้ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเวลา ความพร้อม และโอกาส ถึงแม้ผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี นี้กำลังอยู่ในช่วงของการก่อร่างสร้างตัวก็จริงอยู่ แต่ขณะเดียวกันเป็นวัยที่มีการเริ่มต้นของชีวิตครอบครัว ต้องปรับตัวและเรียนรู้ที่จะดูแลเอาใจใส่ลูกให้เติบโตอย่างมีคุณภาพจึงเป็นสาเหตุกระตุ้นความสนใจของผู้ปกครองให้อยากเรียนรู้ไปพร้อมกับลูก และต้องการให้ลูกได้รับสิ่งที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันดี เกตุบรม (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อน

ประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา พบว่า ส่วนใหญ่เสนอให้ครูให้ความรักและเอาใจใส่เด็กเหมือนลูกของตนเอง ให้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติมากขึ้น ควรเน้นสื่อที่หลากหลาย แพลกใหม่ ให้มีกิจกรรมเยี่ยมบ้านอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการประสานและเชื่อมโยงการเรียนรู้ของเด็กระหว่างบ้านและโรงเรียน และควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการนอกเหนือจากในห้องเรียนให้ทั้งผู้ปกครองและเด็กได้เรียนรู้ร่วมกัน

2.3 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีจะสูงกว่าระดับอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่า อาจเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน โดยได้รับบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ หรือมีโอกาสเข้าร่วมในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่สำคัญของชุมชน เช่น เป็นผู้นำชุมชน เป็นตัวแทนในการปฏิบัติงานสำคัญ หรือเข้าร่วมประชุม การชี้แจง ทั้งยังมีความพร้อมในเรื่องของทุนทรัพย์อีกด้วย ซึ่งแตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า ซึ่งอาจขาดความมั่นใจในตนเอง จึงไม่ค่อยกล้าที่จะแสดงความสามารถทำให้ขาดโอกาส ขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางโรงเรียน และขาดประสบการณ์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรองกาญจน์ เขียวชัยชิวรากุล (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ผลการวิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรเพิ่มวิธีในการสื่อสารที่หลากหลาย และส่งข่าวสารให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีการประชุมพบปะพูดคุยระหว่างผู้ปกครองกับครูประจำชั้นและควรมีการจัดกิจกรรมในวันเสาร์และอาทิตย์ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้นเป็นการสร้างความคุ้นเคย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลายขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาภัทร ม่วงแก้ว (2552 : บทคัดย่อ) ซึ่งผลการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตคลองสานกรุงเทพมหานคร พบว่า ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนยังมีน้อย โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและจัดกิจกรรมสัมพันธ์ให้โรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ จากผลการวิจัย พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่กล้าเสนอความคิดเห็นทางวิชาการเพราะคิดว่าครูเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์มากกว่า ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจตน์สุดา ทศานนท์ (2549 : บทคัดย่อ) กล่าวถึง แนวทางให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนจากการประชุมแบบมีส่วนร่วมด้านการคิดวางแผนงานวิชาการกับโรงเรียนนั้น โรงเรียนควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง แต่งตั้งคณะกรรมการรับนโยบายการวางแผนงาน ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ จัดเวทีเสวนาสร้างความตระหนักโดยให้มีการประชาสัมพันธ์มากขึ้นจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจในแผนงานและสามารถเสนอความคิดเห็นได้มากขึ้น ควรจัดให้มีเครือข่ายผู้ปกครองคอยประสานงานกับชุมชนและเชื่อมโยงในสิ่งที่ตนมีความรู้ ความถนัดด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผลงานวิชาการ ควรให้ประธานผู้ปกครองและรองประธานผู้ปกครองประจำห้องเรียนทุกห้องจัดประชุมร่วมกับคณะครูกำหนดแนวทางในการติดตามการเรียนการสอนของกลุ่มนักเรียนในชั้นเรียนและสื่อสารประสานงานกับผู้ปกครองตามแนวดำเนินการสอนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

3.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ต้องการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและจัดหาแหล่งทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มหรรณพ ยะอนันต์ (2548 : 72-76) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมชี้แจงแผนงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ต้องการมีส่วนร่วมในการสรรหา และจัดสรรงบประมาณเพื่อสรรหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เสนอว่า ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ มหรรณพ ยะอนันต์ (2548 : 72-76) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เสนอให้มีการคัดเลือกครูที่มีความรู้ความสามารถตรงสายงาน มีคุณธรรม จริยธรรม และควรแจ้งคุณสมบัติของครูที่โรงเรียนกำหนดให้ผู้ปกครองได้รับทราบ ต้องการให้มีการควบคุมวินัย และความประพฤติของครูอย่างใกล้ชิด ครูควรได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถอย่างสม่ำเสมอและไม่ต้องการให้เปลี่ยนครูบ่อยเพื่อความต่อเนื่องในการสอน

3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรองกาญจน์ เชิญชัยชिरากุล (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ พบว่า ผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนควรเพิ่มวิธีการสื่อสารที่หลากหลายและส่งข่าวสารให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีการประชุมพบปะพูดคุยระหว่างผู้ปกครองกับครูประจำชั้นและควรมีการจัดกิจกรรมในวันเสาร์และอาทิตย์เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิราวรรณ มูลตรีภักดี (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการพัฒนาความร่วมมือของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชน ในจังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรให้โอกาสครู เด็กและกลุ่มผู้ปกครองได้ทำงานร่วมกันอย่างอิสระ มีการสื่อสารที่ชัดเจน และส่งเสริมกิจกรรมการให้ความร่วมมือที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งจากกิจกรรมเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจในกระบวนการจัดการศึกษามากขึ้น และยังสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู และเด็กอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรเร่งกระตุ้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม สร้างความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง จัดประชุมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการทำหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพบริบทของชุมชน มีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นหรือจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ผู้บริหารต้องเรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรภายในชุมชนที่จะสามารถนำมาใช้สนับสนุนการศึกษาได้ โดยเฉพาะทรัพยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรให้โอกาสผู้ปกครองได้เข้ามาเป็นคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนผู้ปกครองคอยประสานในการระดมทรัพยากร และการจัดหาทรัพยากรนั้นๆ มาเพิ่มเติม การจัดสรรงบประมาณแต่ละครั้งโรงเรียนควรมีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง และควรมีการจัดทำบัญชีและการวางแผนการบริหารจัดการใช้พัสดุ สินทรัพย์ต่างๆ และแหล่งทรัพยากรทางการศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบและการนำมาใช้
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารควรมีการพิจารณาให้ทุนแก่บุคลากรในการศึกษาต่อ ให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับการอบรมโดยสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบแก่บุคลากรทุกคนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนอย่างถูกต้องและเป็นธรรม
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและเด็กได้ทำร่วมกันมากขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองจะได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น โดยกิจกรรมที่จัดต้องมีความหลากหลาย คำนึงถึงทักษะ ความรู้ความสามารถ และความถนัดของผู้ปกครองแต่ละคน มีการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตอื่น ๆ
2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของครูในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กรองกาญจน์ เชิญชัยชिरากุล. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

- กิตติ กรทอง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่
2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- เจตน์สุดา ทศานนท์. (2549). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเชียงราย.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์. (2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิภาภัทร ม่วงแก้ว. (2552). บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขต
คลองสาน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- มนัส พุ่มเงิน. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา : กรณีศึกษาโรงเรียนแสงทวีวิทยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- มหรธณพ ยะอนันต์. (2548). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- รสจณา สะแลแม. (2554). การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียมความพร้อมแก่เด็ก
ปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา : กรณีศึกษาบ้านลำเปา ตำบลลำไทร อำเภอกงหรา
จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน). ปัตตานี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- วันดี เกตบุรม. (2545). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเมือง
พัทยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- วิราวรรณ มูลตรีภักดี. (2548). การให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชน
ในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริฉวี ศศิกาญจน์. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาและปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในการมีส่วน
ร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่
การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครศรีธรรมราช : บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.